

YÖNETMELİK

Tarım ve Orman Bakanlığından:

BİTKİ ÇEŞİTLERİNİN KAYIT ALTINA ALINMASI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; tarımsal bitki türlerine ait çeşitlerin kayıt altına alınması, kayıt listelerinin oluşturulması, kütükte kalış süresi ve silinmesi, bitki genetik kaynaklarının kaydedilmesi, özel sektör tarımsal araştırma kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve denetimine ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; tarla bitkileri, sebze, meyve, asma ve süs bitkilerine ait çeşitlerin ve genetik kaynakların kayıt altına alınması, özel sektör araştırma kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve denetimine ilişkin iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 31/10/2006 tarihli ve 5553 sayılı Tohumculuk Kanununun 4 üncü maddesine ve 21/12/1967 tarihli ve 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Alt Liste: Farklılık Yeknesaklık Durulmuşluk (FYD) denemelerinde farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilmesine rağmen Tarımsal Değerleri Ölçme (TDÖ) denemeleri sonuçları sebebi ile tescil komitesince tescili reddedilen çeşitlerin dâhil edildiği listeyi,
- Araştırma kuruluşu: Bitki çeşitlerinin ıslahı veya bulunması ve geliştirilmesi ile ilgili faaliyet gösteren, nitelikleri ve çalışma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen, kamu ve özel kuruluşları,
- Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- Başvuru öncesi denemeler: Tarla bitkileri türlerinde, kayıt başvurusu öncesinde ilgili bitki türünde Bakanlık tarafından yayımlanmış teknik talimat çerçevesinde araştırma kuruluşları tarafından kurulan denemeleri,
- Başvuru öncesi deneme raporu: Kayıt başvurusu öncesinde ilgili bitki türünde yayımlanan teknik talimat çerçevesinde, çeşidin tarımsal değerini belirlemek için yapılan deneme sonuçlarına ait istatistikî analizlerinin, teknolojik özelliklerinin, hastalık ve zararlılara dayanıklılığının belirlendiği deneme ve gözlemlerin, ekonomik değer bakımından denemedeki standart/kontrol çeşitlerinden üstün olduğu bir veya birkaç özelliğin belirtildiği raporu,
- Başvuru sahibi: Çeşidi ıslah eden veya geliştiren araştırma kuruluşu veya gerçek kişiler ile yetki belgesine sahip tohumluk üreticisi kuruluşları,
- Bitki grubu: Tarla bitkileri, sebze, meyve/asma ile süs bitkileri türlerinden oluşan her bir grubu,
- Bülten: Kayıt altına alınan veya çıkarılan bitki çeşitlerinin, kayıt altına alma ile ilgili iş ve işlemlerin yayımlandığı listeleri,
- Çeşit: Bir veya birden fazla genotipin birleşmesinden ortaya çıkan ve kendine has özelliklerle tanımlanan, sözü edilen özelliklerden en az biriyle diğer herhangi bir bitki grubundan ayrılan, değişmeksizin çoğaltılmaya uygunluğu bakımından bir bütün olan, botanik taksonomi içinde yer alan genetik yapıyı,
- Çeşit adayı: Çeşidin tüm özelliklerine sahip olduğu düşünülen ancak henüz çeşit olarak tescil edilmemiş durulmuş bitkisel genetik yapıyı,
 - Çeşit Özellik Belgesi: Çeşidin veya ana-baba hatlarının tescil edildiği ülkenin resmî tescil kuruluşundan alınmış, morfolojik, fizyolojik ve teknolojik karakterleri içeren, asıl belgeyi,
 - Çeşit tescil raporu: Çeşit tescil deneme ve test sonuçlarının TDÖ ve/veya FYD denemeleri çerçevesinde değerlendirilerek Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü (TTSM) tarafından hazırlanan raporu,
 - Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): Bakanlıkta kullanılacak olan Elektronik Belge Yönetim Sistemini,
 - Farklılık, yeknesaklık, durulmuşluk testleri (FYD): Çeşidin, morfolojik ve fizyolojik karakterlerinin tespit edilerek, teknik soru anketinde belirtilen özelliklerinin doğrulanmasına ve mevcut çeşitlerden farklı, yeknesak ve durulmuş olup olmadığının belirlenmesine dair gözlem veya testleri,
 - Genel Müdürlük: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünü,
 - Kayıtlı elektronik posta (KEP): Elektronik iletilerin, gönderimi ve teslimatı da dâhil olmak üzere kullanımına ilişkin olarak hukukî delil sağlayan, elektronik postanın nitelikli şeklini,

- n) Lokasyon: Bitki yetiştirme açısından iklim, toprak ve diğer ekolojik faktörler yönünden kendine has özellikleri olan bölgeyi,
- o) Meyve ve Asma Çeşit Listesi: Meyve ve asma türlerine ait çeşitlerin kayıtlı olduğu listeyi,
- ö) Sebze Çeşit Listesi: Sebze türlerine ait kayıt altına alınan ve ticareti yapılan çeşitlerin kayıtlı olduğu listeyi,
- p) Serbest çeşit: 8/1/2004 tarihli ve 5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait İslahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun kapsamında koruma vasfını yitirmiş ve meyve, asma ve patateste 30, diğer türlerde 25 yıldan daha fazla üretimde bulunan çeşitleri,
- r) Standart numune: Kayıt altına alınan çeşitlere ait, TTSM tarafından bitki türü bazında miktarları belirlenen ve hibrit çeşitlerde sertifikalı, hibrit olmayan çeşitlerde en az orijinal tohumluk sınıfındaki asgari tohumluk standartlarını karşılayan ve başvuru sahibi tarafından temin edilen numuneyi,
- s) Standart tohumluk: Kayıt altına alınan çeşitlere ait ve Bakanlık tarafından belirlenen bitki türlerinde sadece laboratuvar kontrolleriyle ticarete arz edilen tohum veya çoğaltım materyalini,
- ş) Süs Bitkileri Çeşit Listesi: Süs bitkisi türlerine ait çeşitlerin kayıtlı olduğu listeyi,
- t) Tarla Bitkileri Çeşit Listesi: Tarla bitkisi türlerine ait çeşitlerin kayıtlı olduğu listeyi,
- u) TTSM: Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğünü,
- ü) Tarımsal Değerleri Ölçme Denemesi (TDÖ): Tarla bitkisi türlerine ait çeşitlerin biyolojik ve teknolojik özellikleri ile verim, hastalık ve zararlılara dayanıklılık gibi tarımsal değerlerinin tespit edildiği denemeleri,
- v) Tavsiye Listesi: Yayımlanma esasları Genel Müdürlük tarafından belirlenen, bölgelere göre uygun çeşitlerin belirtildiği listeyi,
- y) Tescil: Yurt içinde veya yurt dışında ıslah edilen veya bulunan ve geliştirilen bitki çeşitlerinin farklı, yeknesak ve durulmuş olduğunun ve/veya biyolojik ve teknolojik özellikleri ile hastalık ve zararlılara dayanıklılığının ve tarımsal değerlerinin tespit edilerek kütüğe kaydedilmesini,
- z) Tescil denemesi: Bir bitki çeşidinin kayıt altına alınmasına esas olmak üzere TTSM tarafından kurulan denemeleri,
- aa) Teknik soru anketi: Çeşidin ıslahçısı tarafından doldurulan, FYD testlerinin kurulmasına esas olmak üzere, çeşide ait bazı özelliklerin yer aldığı, örneği TTSM tarafından yayımlanan formu,
- bb) Teknik talimat: İlgili bitki türünde Bakanlık tarafından yayımlanmış, başvuru öncesi ve tescil denemelerindeki teknik esasları belirleyen kıstasları,
- cc) Tohumluk üretici kuruluş: Bakanlıkça tohumluk üretimi konusunda görevlendirilen kamu kuruluşları ile tohumluk üretmek amacıyla kurulmuş olan, bu konuda gerekli alt yapısı bulunan, fiilen sertifikalı veya standart tohumluk üreten özel sektör kuruluşlarını,
- çç) Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS): 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve 6/12/2018 tarihli ve 30617 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektronik Tebligat Yönetmeliği uyarınca PTT tarafından kurulan ve işletilen sistemi,
- dd) UPOV: Uluslararası Yeni Bitki Çeşitlerinin Korunması Birliğini,
- ee) Üretim izni: Yurt içinde veya yurt dışında ıslah edilen veya bulunan ve geliştirilen bitki çeşitlerinin biyolojik ve teknolojik özellikleri ile hastalık ve zararlılara dayanıklılığının ve tarımsal özelliklerinin tespit edilerek, çeşit tescil edilinceye kadar verilen süreli izni,
- ff) Yetki belgesi: İslahçısından en az beş yıl süre için alınan, başvuru sahibi adına çeşit adayının kayıt altına alınması amacıyla başvuru sahibinin yetkilendirildiğini gösteren, ıslak imzalı veya doğrulanabilir e-imzalı orijinal belgeyi,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kayıt Altına Almaya İlişkin Genel Esaslar

Başvuru

MADDE 5- (1) Bitki çeşitlerinin kayıt altına alınması için başvurular, başvuru sahibi tarafından TTSM'ye yapılır. Başvuru sahibi başvuru esnasında resmî yazışmaların ve bildirimlerin tebliğ edileceği adresini ve Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adresini TTSM'ye bildirir. Başvuru dosyası aşağıda belirtilen üç ana bölümden oluşur:

- Başvuru dilekçesi.
 - Çeşide ait teknik bilgiler ve belgeler.
 - Çeşide ait başvuru amacına uygun yatırılmış ücret dekontu.
- (2) Üretim izni başvurusu dilekçe, tescil dosyasının dijital kopyası ve üretim izni ücret dekontu ile yapılır.
- (3) Tescil başvurularında, başvuru dosyasına ait inceleme TTSM tarafından yapılır. Üretim izni başvurularında başvuru dosyasının birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen teknik bilgiler ve belgelerin yer aldığı kısmı ile ilgili herhangi bir değerlendirme yapılmaz.
- (4) Üretim izni toplantılarında, 21 inci, 26 ncı ve 32 nci maddelerde belirtilen komite üyeleri tarafından, teknik bilgiler ve belgelerin yer aldığı kısımda çeşidin reddine sebep olacak herhangi bir bilgi veya belge eksikliğinin tespit

edilmesi durumunda, komite çeşidin üretim izni talebini reddeder. İlgili tescil komitesi, belge eksikliğini telafi edilebilir bir eksiklik olarak kabul etmesi halinde, başvuru sahibi belirlenen eksiklikleri tamamladıktan sonra tekrar başvuru yapabilir. Ancak eksikliğin telafi edilemez olması halinde tekrar üretim izni başvurusunda bulunulamaz.

(5) Serbest çeşitler için yapılan başvurularda çeşidin ıslahçısından yetki belgesi talep edilir. Yetki belgesinin temin edilememesi durumunda çeşidin devamlılığından sorumlu temsilcisinden alınan ismine doğru materyal tedarik belgesi ile başvuru yapılır.

(6) Serbest çeşitlerin resmî kurum tarafından düzenlenmiş çeşit özellik belgesi olmaması durumunda ıslahçısı veya çeşidin devamlılığından sorumlu temsilcisi tarafından doldurulan teknik soru anketi ile başvuru yapılır.

(7) Tohumluk üretici kuruluşlar, gerçek kişiler veya araştırma kuruluşları tarafından ıslah edilen bitki çeşitlerini kayıt ettirirler. Bu amaçla kayıt ettirecekleri çeşit adayının, başvuru öncesi denemelerini kendisi araştırma kuruluşuna değil ise bir araştırma kuruluşuna yaptırarak, başvuru öncesi deneme raporunu bu kuruluştan temin ederler.

(8) Bu Yönetmelik kapsamında, yurt içinde veya yurt dışında en az dört yıllık eğitim veren ziraat fakültelerinden mezun olmuş, herhangi bir kamu kurumunda veya özel sektör araştırma kuruluşunda halen çalışmayan ve aşağıda belirtilen şartlardan en az birini taşıyan ve bunu belgelendiren gerçek kişiler, ıslah ettikleri çeşitlerin başvuru öncesi denemelerini araştırma kuruluşuna yaptırarak, başvuru öncesi deneme raporunu bu kuruluştan temin ederler:

a) Kamu veya özel sektör tarımsal araştırma kuruluşlarında bitki çeşitlerinin ıslahı konusunda en az üç yıl çalışmış olmak.

b) Bakanlık veya Bakanlığın yetkilendirdiği bitki ıslahı ile ilgili kamu yararına çalışan kuruluşların üç ay süreli teorik ve uygulamalı olarak düzenlendiği kursta başarılı olmuş olmak,

c) Islah konusunda yüksek lisans veya doktora yapmış olmak.

(9) Tescil başvurusu yapılarak tescili devam eden çeşit adaylarının üretim izni başvuruları, üretim izni dilekçesi, tescil başvuru dosyasının dijital kopyası ve üretim izni ücret dekontu ile yapılır.

(10) Ülkemizde sadece FYD testleri yapılarak kayıt altına alınan türlere ait çeşitler, yurt dışında FYD testleri UPOV kurallarına uygun olarak yapılan, UPOV üyesi bir ülkede tescil edilmiş ise ülkemizde doğrulama amacıyla FYD testlerine tabi tutulacaktır. FYD testlerinin süresi, tarla ve sebze türlerinde bir vejetasyon süresi, meyve ve asma türlerinde ise gözlemler tamamlanana kadardır. Çevresel veya iklimsel olumsuzluklar olması durumunda denemeler bir vejetasyon süresince uzatılır. Denemelerin olumlu sonuçlanması durumunda TTSM tarafından tescil raporları hazırlanarak ilgili tescil komitesine sunulur. Olumsuz sonuçlanması durumunda ise tescil başvurusu reddedilir ve başvuru sahibine bu durum bildirilir.

(11) Mısır ve ayçiçeği ebeveyn hatları 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında başvuruları kabul edilip FYD testlerine alınmadan Tarla Bitkileri Tescil Komitesi tarafından değerlendirilerek kayıt altına alınır.

(12) Uluslararası ikili antlaşmalar kapsamında sadece FYD testleri yapılarak kayıt altına alınan türlerde tescil başvurusu yapılması durumunda; yurt dışında FYD testleri UPOV kurallarına uygun olarak yapılan ve UPOV üyesi bir ülkede tescil edilmiş çeşitler, tescil edildiği ülkenin yetkili kuruluşundan çeşit özellik belgesi temin edilerek TTSM'ye başvurulması halinde ilgili tescil komitesi tarafından değerlendirilerek kayıt altına alınır.

(13) Başvuru dosyasındaki bilgi ve belgelerin doğruluğundan başvuru sahibi sorumludur.

Başvuru incelemesi

MADDE 6- (1) Tescil ve üretim izni başvurularında ya da sadece tescil başvurularında;

a) Çeşidin tescil denemelerine alınması talebini içeren başvuru dosyası TTSM tarafından incelenir. Herhangi bir eksiklik tespit edilmemesi durumunda çeşit tescil denemelerine alınır.

b) Çeşidin üretim izni talebini içeren başvuru dosyasının dijital kopyası elektronik ortamda toplantı tarihlerinden önce tescil komitesi üyelerine TTSM tarafından gönderilir.

(2) Tescil başvurusu dosyasında yapılan incelemede 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen teknik bilgilerden herhangi birisinde bulunacak bir eksiklik durumunda TTSM, başvuru dosyasının TTSM'ye ulaştığı tarihten itibaren en geç on iş günü içinde eksikliği gidermesi amacıyla başvuru sahibine EBYS aracılığı ile UETS/KEP adresine bildirim yapar. Tarla ve sebze türlerine ait bitkilerde başvuru sahibi, ilgili bitki türünün TTSM'nin internet sayfasında yayımlanan son tohumluk materyal gönderim tarihine kadar eksikliği gidermediği takdirde başvuru dosyası sahibine iade edilir. Meyve ve asma türlerinde ise eksiklikler başvuru döneminin bitiminden sonra on iş günü içerisinde giderilmelidir. Eksikliği gidermediği takdirde başvuru dosyası sahibine iade edilir.

(3) Üretim izni başvurularında TTSM tarafından başvuru dosyasında yapılan incelemede, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinden herhangi birinin olmaması ve üretim izni ücretinin eksik olması durumunda başvuru reddedilir, toplantı gündemine alınmaz ve başvuru sahibine bilgi verilir.

(4) FYD testleri UPOV kurallarına uygun olarak yapılmış ve UPOV üyesi bir ülkede tescil edilmiş çeşit ise; çeşit özellik belgesinin aslı başvuru sahibi tarafından temin edilebileceği gibi, ülkenin yetkili otoritesinin resmî e-posta adreslerinden, Bakanlığın ilgili biriminin resmî e-posta adreslerine gönderilen çeşit özellik belgesi sureti, asıl belge

olarak kabul edilir. Bakanlık ilgili birimleri aracılığı ile yurt dışındaki eşdeğer otoritelerden çeşit özellik belgesi talebi; dilekçe, yurt dışı çeşit özellik belgesi talep formu ve çeşit özellik belgesi talep ücreti dekontu ile birlikte başvuru sahipleri tarafından Bakanlık ilgili birimlerine yapılır.

Tescil denemelerinin yürütülmesi

MADDE 7- (1) Tescil denemeleri TTSM tarafından yürütülür.

(2) TTSM eleman, arazi, araç, gereç bakımından, denemelerin kurulup bakılmasına ilişkin işlemler için alt yapı imkânları yetmediği takdirde, çeşide ait denemeleri kendi gözetiminde araştırma kuruluşlarına yaptırır.

(3) Kamu araştırma kuruluşları yapılacak bir protokol ve/veya yönerge ile Bakanlıkça görevlendirilir. Araştırma kuruluşlarının yürüteceği denemeler için gerekli materyaller, TTSM tarafından çeşit ismi ve sahibi saklı kalmak kaydıyla, bir kod numarası verilerek hazırlanır ve denemelerde kullanılır. Bu denemeler, TTSM tarafından değerlendirilir.

(4) Kurulacak tescil denemelerinin lokasyonları ile denemelerde kullanılacak standart veya kontrol çeşitler, TTSM tarafından tespit edilir.

(5) Başvuru sahibi, çeşit adayı ile denemelerde standart veya kontrol olarak kullanılacak çeşitlere ait tohumlukları temin etmekle yükümlüdür. Tescil edilen çeşitlerin TTSM tarafından denemelerde standart veya benzer çeşit olarak kullanmak amacıyla talep edilmesi durumunda başvuru sahibi tohumluk materyalini göndermekle yükümlüdür. Tescil denemeleri için TTSM'nin yeterli sayıda lokasyon bulamaması durumunda başvuru sahibi deneme şartları için uygun lokasyonları temin etmekle yükümlüdür.

(6) Başvurusu yapılan tescil ve üretim izni taleplerinde, çeşidin ait olduğu türde daha önce tescil edilmiş çeşit olmaması durumunda, TDÖ'de standart çeşit olarak başvuru sahibinin sağladığı materyaller kullanılır.

(7) Tescil denemelerine alınacak çeşide ait deneme materyalinin, miktarları ve teslim edileceği tarihler, TTSM tarafından ilan edilir. Mısır ve ayçiçeği türlerinde kayıt altına alınması için başvurusu yapılan hibrit çeşit ve ebeveyn hatlarına ait deneme materyalleri birlikte teslim edilir. Ana ve baba ebeveyn hatlarında herhangi birine ait deneme materyali teslim edilmez ise hibrit çeşide ait deneme materyali de başvuru sahibine iade edilir. Ana ve baba ebeveyn hatlardan herhangi biri veya her ikisi daha önceden tescil edilmiş ise FYD testlerine alınmaz. Tarla bitkileri türlerinde aday çeşide ait deneme materyali TTSM tarafından ilan edilen son tarihe kadar teslim edilmez ise, çeşit adayının tescil işlemleri sonlandırılır. Bu çeşitlere ait üretim izni sona erer. Bu kapsama giren çeşit adayları için yeniden tescil başvurusu yapılabilir ancak tekrar üretim izni verilmez. Başvuru sahipleri tarafından ödenmiş tescil ücretleri, çeşit adayının tescil işlemleri başlamışsa iade edilmez. Tescil denemeleri ile ilgili hiçbir işlem yapılmamış ise tescil ücretleri başvuru sahibine iade edilir.

(8) Bitki türlerinde çeşidin hastalık ve zararlılara dayanıklılığı ile teknolojik özelliklerinin tespiti, ilgili araştırma kuruluşları, üniversiteler ve diğer kuruluşlar tarafından; TTSM ile bu kuruluşların arasında yapılacak protokol ve/veya yönergede belirlenecek esaslara göre yapılır ve değerlendirilir. Kamu araştırma kuruluşları, deneme ve gözlemleri yapmak üzere Bakanlık tarafından görevlendirilir.

(9) TTSM'ye teslim edilen standart numune ve deneme materyallerinin fiziksel safiyeti ile biyolojik değerinden kaynaklanan olumsuz durumlardan başvuru sahibi sorumludur. Tescil denemeleri süresince TTSM'ye gönderilen deneme materyallerindeki olumsuzluğun, denemelerin yürütülmesine veya alınacak gözlemlere engel teşkil etmesi durumunda çeşit adayının tescil işlemleri sonlandırılır. Bu çeşitlere ait üretim izni sona erer. Bu kapsama giren çeşit adayları için yeniden tescil başvurusu yapılabilir ancak tekrar üretim izni verilmez.

(10) Tohumluk materyalin çevre, insan, hayvan sağlığına karşı risk oluşturacak bir durumu olup olmadığını başvuru sahibi bildirmekle yükümlüdür. Başvuru sahibi tescil başvurusu yaptığı anda; tohumluk materyalinin genetiği değiştirilmiş organizma olmadığını, çeşidin özelliklerini etkileyebilecek herhangi bir uygulama yapmadığını taahhüt eder. Çeşit adayının tescil aşamasında veya tescil edildikten sonra genetiği değiştirilmiş organizma olduğu belirlenirse, tüm sorumluluğun kendisinde olduğunu kabul ve taahhüt eder.

Kayıt süreleri

MADDE 8- (1) Bitki çeşitleri, meyve ve asma türleri hariç, belirli süreler için kaydedilir; bu süre on yıldır ve takvim yılı sonu itibarıyla hesaplanır.

(2) Kayıt süresinin yenilenmesinde, kayıt süresinin sona ereceği son iki yıl içerisinde başvuru yapılması esastır. Başvuru sahibinin dilekçe ve kayıt süresi uzatma ücret dekontu ile başvuru yapması halinde kayıt süresinin bitiş tarihi esas alınmak suretiyle onar yıllık sürelerle uzatılır.

(3) Kayıt listelerinden çıkarılan çeşitlerden, başvuru sahibinin ilgili bitki türünün tescil başvuru dönemlerinde TTSM'ye başvurması halinde, TTSM tarafından en az iki vejetasyon süresince FYD denemeleri kurulur. Çeşidin tanımlama belgesi ile uyuşan ve farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşitler, Tescil Komitesi Kararı ile listeye dâhil edilir. Çeşidin tanımlama belgesi ile uyuşmayan ve/veya farklı, yeknesak ve durulmuş olmadığı tespit edilen çeşitlerin kayıt süre uzatımı reddedilir ve bu durum çeşit sahibine bildirilir.

(4) Kayıtlı çeşitlerin süre uzatımında veya kayıt listelerinden çıkarılan çeşitlerin tekrar listeye dâhil edilmesi için aşağıdaki belgelerin başvuru dosyasında yer alması gerekir.

- a) Kayıt Listelerinde yer alan çeşitler için;
 1) Başvuru dilekçesi,
 2) Kayıt süresi uzatma ücret dekontu.
 b) Kayıt Listelerinden düşen çeşitler için;
 1) Başvuru dilekçesi,
 2) Çeşit özellik belgesi bulunmayanlar için teknik soru anketi,
 3) FYD test numunesi,
 4) FYD test ücret dekontu.

Standart numune

MADDE 9- (1) Bu Yönetmelik kapsamında kaydedilen çeşitlerin TTSM tarafından belirtilen miktarlardaki standart numuneleri, başvuru sahibi tarafından, çeşidin kayıt listelerine alınması amacıyla TTSM'ye teslim edilir. Başvuru sahibi bu standart numune ile tescil deneme numunelerinin aynı olduğunu taahhüt eder. Aksi tespit edilmesi durumunda ise aday çeşidin tescil işlemleri sonlandırılır. Bu numuneler tarla bitkileri türlerinde on yıl, sebze türlerinde beş yılda bir yenilenir.

(2) 35 inci maddede belirtilen Alt Listeye alınan çeşitler ile vegetatif olarak çoğaltılan türlere ait standart numuneler ise başvuru sahibi tarafından muhafaza edilir.

Kayıt altına alınan çeşide isim verilmesi esasları

MADDE 10- (1) Kayıt altına alınan çeşide; başvuru sahibinin önerisi dikkate alınarak tescil komiteleri tarafından bir isim verilir. Çeşidin isimlendirilmesinde aşağıdaki hususlar esas alınır:

- a) Çeşit ismi, bir veya birden fazla kelimeden oluşabileceği gibi kelime oluşturmayan harfler veya rakamlar bu isme eklenebilir.
 b) Aldanmaya veya karışıklığa neden olmaması gerekir, başka bir çeşidin ismi ile aynı veya karıştırılmaya müsait olamaz.
 c) Kanunlara aykırı, çirkin, uygunsuz veya saldırgan ifadeli olmaması gerekir, içindeki harf veya harfler de böyle anlamlar için kullanılmış olamaz.
 ç) Kayıt tarihinde kanunlarla ve ilgili mevzuatla yasaklanmış bir isim veya kelime olamaz.
 d) Ülkemizde veya yabancı bir ülkede mevcut, aynı botanik türlere ait kayıt altında olan bir çeşidin ismi olamaz.
 e) Çeşitlere, kaydın yapıldığı tarihte yaşayan bir şahsın veya kayıt tarihinden geriye on yıl içinde ölen bir kişinin adı, kendisi veya mirasçısının yazılı izni alınmadan verilemez.
 f) Yazılı olarak izni alınmadan bir hükmi şahsiyet, organizasyon veya kurumun ismi verilemez.
 g) Ülke, şehir, bölge veya yer adları ve/veya bu adlara herhangi bir ekleme yapılarak isim verilemez.
 ğ) Yabancı ülkede kayıt edilmiş olan çeşitler ülkemizde kayıt altına alındıkları takdirde, bunlara orijinal isimleri verilir. Aynı veya benzer bitki türleri içinde benzer isimde başka bir çeşidin kayıt altında olması veya ismin bu madde hükümlerine aykırı olması durumunda, bu çeşitlere farklı bir isim verilir.
 h) Çeşit kayıt altına alındıktan sonra teknik veya hukuki zorunluluklar dışında, isim değişikliği yapılmaz. Teknik veya hukuki zorunlulukların belgelenmesi ile yapılacak başvurular tescil komiteleri tarafından değerlendirilir.
 ı) 5042 sayılı Kanun kapsamında koruma altına alınan aynı çeşit veya hatlara ait isimler farklı olmamalıdır. İsim farklılığının söz konusu olması durumunda aynı Kanun kapsamında koruma altındaki isim esas alınır ve TTSM tarafından isim değişikliği yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tarla Bitkileri Türlerine Ait Çeşitlerin Kayıt Altına Alınması

Tarla bitkileri tür listesi

MADDE 11- (1) Kayıt altına alınabilecek tarla bitkileri türleri listesi Genel Müdürlükçe yayımlanır.

Başvuru öncesi deneme süreleri

MADDE 12- (1) Tarla bitki çeşitlerinin kayıt altına alınması için çeşit adayları, başvuru öncesi denemelere alınır. Bu denemeler tek yıllık tarla bitkisi türlerinde, çeşit adayının gelişme tabiatına uygun, eş zamanlı, en az iki lokasyonda, bir yetiştirme sezonu veya tek lokasyonda en az iki yetiştirme sezonu, çok yıllık tarla bitkisi türlerinde en az iki yetiştirme sezonu ve iki lokasyonda kurulur.

Tarla bitkileri türlerinde başvuru

MADDE 13- (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi, hibrit çeşitler dışındaki tarla bitkisi türlerinde, aşağıdaki bilgi ve belgelerden oluşur:

- a) Çeşit, yurt içinde veya yurt dışında tescil edilmemiş veya FYD testleri UPOV kurallarına göre yapılmayan bir ülkede tescil edilmiş ise veya (b) bendi kapsamında olmasına rağmen çeşit özellik belgesi temin edilemiyor veya başvuru sahibinin isteği doğrultusunda ülkemizde FYD testlerine alınması isteniyor ise;
 1) Başvuru öncesi deneme raporu,

- 2) Başvuru formu,
 - 3) Teknik Soru anketi,
 - 4) Varsa çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve benzeri dokümanlar,
 - 5) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
 - 6) Yetki belgesi,
- başvuru dosyasında yer alır.

b) Çeşit, yurt dışında FYD testleri UPOV kurallarına uygun olarak yapılan, UPOV üyesi bir ülkede tescil edilmiş ise;

- 1) Başvuru öncesi deneme raporu,
 - 2) Başvuru formu,
 - 3) Çeşit Özellik Belgesi,
 - 4) Varsa çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve benzeri dokümanları,
 - 5) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
 - 6) Yetki belgesi,
- başvuru dosyasında yer alır.

Mısır ve ayçiçeği türlerinde başvuru

MADDE 14- (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi, mısır ve ayçiçeği türlerinde aşağıdaki bilgi ve belgelerden oluşur:

a) Çeşit, yurt içinde veya yurt dışında tescil edilmemiş veya FYD testleri UPOV kurallarına göre yapılmayan bir ülkede tescil edilmiş ise (b) bendi kapsamında olmasına rağmen çeşit özellik belgesi temin edilemiyor veya başvuru sahibinin isteği doğrultusunda ülkemizde FYD testlerine alınması isteniyor ise;

1) Hibride ve ana-baba hatlarına ait teknik soru anketi. Ana ve baba hatlardan herhangi birinin veya her ikisinin daha önce ülkemizde kayıt altına alınmış olması durumunda, hatlara ait teknik soru anketi verilmez. Ana ve baba hatlardan herhangi biri veya her ikisi daha önce UPOV'a üye bir ülkede tescil edilmiş ise tescilli olan hatlara ait çeşit özellik belgesi,

- 2) Başvuru formu,
 - 3) Başvuru öncesi deneme raporu,
 - 4) Yetki belgesi,
 - 5) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
 - 6) Varsa çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve benzeri dokümanları,
- başvuru dosyasında yer alır.

b) FYD testleri UPOV kurallarına uygun olarak yapılmış ve UPOV üyesi bir ülkede tescil edilmiş çeşit ise;

- 1) Hibride ve ana-baba hatlarına ait Çeşit Özellik Belgesi,
 - 2) Başvuru formu,
 - 3) Başvuru öncesi deneme raporu,
 - 4) Yetki belgesi,
 - 5) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
 - 6) Varsa çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve benzeri dokümanları,
- başvuru dosyasında yer alır.

FYD testleri ile kayıt altına alınan tarla bitkileri türlerinde başvuru

MADDE 15- (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi FYD testleri ile kayıt altına alınan tarla bitkileri türlerinde aşağıdaki bilgi ve belgelerden oluşur:

a) Çeşit, yurt içinde veya yurt dışında tescil edilmemiş veya FYD testleri UPOV kurallarına göre yapılmayan bir ülkede tescil edilmiş ise veya (b) bendi kapsamında olmasına rağmen çeşit özellik belgesi temin edilemiyor veya başvuru sahibinin isteği doğrultusunda ülkemizde FYD testlerine alınması isteniyor ise;

- 1) Başvuru formu,
 - 2) Teknik soru anketi,
 - 3) Çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve benzeri dokümanları,
 - 4) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
 - 5) Yetki belgesi,
- başvuru dosyasında yer alır.

b) FYD testleri UPOV kurallarına uygun olarak yapılmış ve UPOV üyesi bir ülkede tescil edilmiş çeşit ise;

- 1) Başvuru formu,
- 2) Çeşit özellik belgesi,
- 3) Çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve benzeri dokümanları,
- 4) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
- 5) Yetki belgesi,

başvuru dosyasında yer alır.

Tarla bitkilerinde başvuru ve toplantı tarihleri

MADDE 16- (1) Tarla bitkisi türlerinde çeşit tescil ve/veya üretim izni başvuru zamanları ile toplantı tarihleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Yazlık ekimler için;

- 1) Tescil başvuruları Ocak ayında,
- 2) Tescil toplantıları Mart ve/veya Nisan aylarında,
- 3) Üretim izni başvurusu Ocak ayının ilk beş iş gününde,
- 4) Üretim izni toplantısı Ocak ayının son haftasında,

yapılır.

b) Kışlık ekimler için;

- 1) Tescil başvuruları Ağustos ayında,
- 2) Tescil toplantıları Mart ve/veya Nisan aylarında,
- 3) Üretim izni başvurusu Ağustos ayının ilk beş iş gününde,
- 4) Üretim izni toplantısı Ağustos ayının son haftasında,

yapılır.

c) Yeşil alan çim bitkileri ve sadece FYD testleri ile kayıt altına alınacak çok yıllık çayır, mera ve yem bitkileri için;

- 1) Tescil başvuruları Ocak ayında,
- 2) Tescil toplantıları Mart ve/veya Nisan aylarında,
- 3) Üretim izni başvurusu Ocak ayının ilk beş iş gününde,
- 4) Üretim izni toplantısı Ocak ayının son haftasında,

yapılır.

(2) 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki yurt dışında kayıtlı ana-baba hatlar ile 17 nci maddenin altıncı fıkrası kapsamındaki yurt dışı kayıtlı çeşitlerde, tescil başvurusu ve toplantısı üretim izni dönemlerinde yapılır.

Tarla bitkilerinde tescil denemeleri

MADDE 17- (1) Çeşit adayı, 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki bir çeşit ise, tescil denemelerinde FYD ve TDÖ, TTSM tarafından eş zamanlı olarak yürütülür.

a) FYD en az bir lokasyonda ve iki yetiştirme sezonu kurulur.

b) TDÖ, tek yıllık türlerde en az üç lokasyonda iki yetiştirme sezonu, çok yıllık türlerde en az üç lokasyonda üç yetiştirme sezonu kurulur.

(2) Çeşit, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bir çeşit ise, tescil denemelerinde FYD ve TDÖ, TTSM tarafından eş zamanlı olarak yürütülür.

a) FYD en az bir lokasyonda, iki yetiştirme sezonu kurulur. Ana ve baba hatlarından herhangi biri veya her ikisi daha önce tescil edilmiş ise FYD'ye alınmaz.

b) TDÖ, hibrit çeşitle, Bakanlık tarafından ilgili bitki türünde yayımlanmış olan teknik talimata göre, en az üç lokasyonda iki yetiştirme sezonu kurulur.

(3) Çeşit, 13 üncü ve 14 üncü maddelerin birinci fıkralarının (b) bentleri kapsamında ise, Bakanlık tarafından ilgili bitki türünde yayımlanmış olan teknik talimata göre sadece TDÖ kurulur. TTSM tarafından yapılan TDÖ'de, çeşide ait karakterler ile Çeşit Özellik Belgesinde belirtilen karakterler arasında uyumsuzluk görülmesi durumunda, başvuru sahibi, durumdan yazılı olarak haberdar edilir. Bu durumda, başvuru sahibi FYD'ye de başvuru yapar. TDÖ tek yıllık türlerde en az üç lokasyonda iki yetiştirme sezonu, çok yıllık türlerde en az üç lokasyonda üç yetiştirme sezonu kurulur.

(4) 5042 sayılı Kanun kapsamında yurt içinde koruma altına alınmış çeşitler, üçüncü fıkra kapsamında denemelere alınır.

(5) TDÖ denemeleri yapılmayan tarla bitkileri türlerinde tescil başvuru ve toplantıları, çok yıllık çayır mera ve yem bitkileri hariç, serin iklim bitkilerinde 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi, çok yıllık çayır mera ve yem bitkileri hariç, sıcak iklim bitkilerinde ise 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen zamanlarda yapılır.

(6) Tarla bitkilerinde TDÖ yapılacak bitki türleri listesi Genel Müdürlük tarafından belirlenerek ilan edilir.

Mısır ve ayçiçeği dışındaki hibrit türler

MADDE 18- (1) Mısır ve ayçiçeği dışındaki hibrit türlerde, başvuru dosyasının teknik bilgiler ve belgeler kısmı 14 üncü madde hükümlerine göre hazırlanır. Bu madde kapsamındaki türlerde tescil denemeleri 17 ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına göre yürütülür. Bu türlerde ana ve baba hatların FYD'si kurulmaz. Hibrit çeşidin tescil edilmesi halinde, hibriti oluşturan ebeveynler, başvuru sahibinin başvuru dosyasında bulunan teknik soru anketlerinde belirtilen özellikleri esas alınarak tescil edilirler. Bu madde kapsamında tescil edilen ebeveynler çeşit listelerine alınmaz.

Denemelerin değerlendirilmesi

MADDE 19- (1) 17 nci madde kapsamındaki denemelerde iki yetiştirme sezonunu tamamlayan ve farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşit adayları, TDÖ sonuçları ile birlikte değerlendirmeye alınır. Bu çeşitler hakkında TTSM tarafından ilgili Tarla Bitkileri Tescil Komitesine sunulmak üzere çeşit tescil raporu hazırlanır.

(2) Birinci veya ikinci yetiştirme sezonunda FYD testlerinde çeşide ait herhangi bir problem ortaya çıkması durumunda, FYD testleri üçüncü yetiştirme sezonunda da devam eder. FYD testlerinde başarısız olan çeşit adaylarının tescil işlemleri sonlandırılır. Bu durum başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.

Hibrit mısır ve ayçiçeği denemelerinin değerlendirilmesi

MADDE 20- (1) 17 nci madde kapsamındaki denemelerde iki yetiştirme sezonunu tamamlayan çeşit adayları ve ana-baba hatları değerlendirmeye tabi tutulur.

(2) Farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşitler, TDÖ sonuçlarına göre değerlendirmeye alınırlar. Bu çeşitler hakkında, TTSM tarafından çeşit tescil raporu hazırlanarak, Tarla Bitkileri Tescil Komitesine sunulur.

(3) Birinci veya ikinci yetiştirme sezonunda FYD'de çeşide veya ana-baba hatlarına ait herhangi bir problem ortaya çıkması durumunda, FYD üçüncü yetiştirme sezonunda da devam eder. FYD'de çeşit adayları ile bunları oluşturan ana veya baba hatları başarısız olması durumunda tescil işlemleri sonlandırılır. Bu durum başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.

Tarla Bitkileri Tescil Komitesinin kuruluş ve çalışma esasları

MADDE 21- (1) TTSM tarafından hazırlanan tescil raporları, her yıl Mart ve/veya Nisan aylarında sadece FYD testleri ile tescil edilen türlerde ise Mart ve/veya Nisan aylarına ilaveten ilgili bitki türünün üretim izni toplantı dönemlerinde de Tarla Bitkileri Tescil Komitesine katılacak üyelerinin bulunduğu kuruluşlara, elektronik ortamda gönderilir.

(2) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi; TTSM'den iki, Genel Müdürlükten, ziraat fakültelerinden, kamu tarımsal araştırma kuruluşlarından, ürün ile ilgili sanayi sektöründen ve Türkiye Ziraat Odaları Birliğinden birer, Türkiye Tohumcular Birliğinden iki temsilciden oluşur. Tohumculuk konusunda faaliyet gösteren herhangi bir özel sektör kuruluşu ile ticari ilişkisi bulunan ve/veya danışmanlık yapan kişiler Komite üyesi olamaz.

(3) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi toplantısına başvuru sahibinin davet edilmesinin yanı sıra, kamu tarımsal araştırma kuruluşlarından en az birisinin bitki ıslahı yapan tarımsal araştırma kuruluşu olması şartıyla, zirai mücadele ve teknoloji konularında çalışan araştırma kuruluşları ve danışman üye davet edilebilir. Komiteye davet edilen kuruluşlar, davet yazısını aldıktan sonra, tescili teklif edilen çeşidin türüne göre, konuda uzman, ziraat mühendisini belirleyerek görevlendirir.

(4) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi, en az yedi asıl üyenin mevcut olmasıyla toplanır. Toplantıda;

a) Sadece asıl üyeler oy kullanabilir. Danışman olarak davet edilenler görüşmelere katılabilir ancak oy kullanamazlar.

b) Her toplantıda asıl üyeler arasından bir başkan seçilir. Toplantının yazmanlığı TTSM tarafından yürütülür.

c) TTSM toplantıda çeşitle ilgili raporları sözlü olarak takdim eder. Toplantıda, başvuru sahibi çeşitle ilgili açıklamalarda bulunabilir. Oylama sırasında başvuru sahibi dâhil olmak üzere toplantı salonunda komite üyeleri dışında hiç kimse bulunmaz.

ç) Tescil kararı, toplantıya katılan asıl üyelerin üçte ikisinin olumlu oyu ile alınır. Toplantıda çeşitler ayrı ayrı oylanır. Çeşide, 10 uncu maddede belirtilen esaslar dâhilinde bir isim verilir ve çeşit bu isimle tescil edilir.

d) Görüşülüp eksiklikleri nedeniyle tescili veya üretim izni reddedilen bir çeşidin sahibi, aynı oturumda karara itiraz ettiği takdirde, itiraz dikkate alınır. Tarla Bitkileri Tescil Komitesi eksikliğin telafi edilemeyeceğine karar verirse bu çeşitler için eksikliklerin giderilmesinden sonra, yeniden başvuru yapılmak şartıyla yazlık denemeler için Mart ve/veya Nisan, kışlık denemeler için Eylül aylarında yapılacak Tarla Bitkileri Tescil Komitesinde yeniden görüşülebilir. Bu toplantı sonucunda alınan karar kesinlik kazanır.

e) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi tarafından görüşülerek tescil edilmeyen çeşitler, FYD testleri sonuçları olumlu ise, toplantı tarihinden itibaren otuz gün içinde başvuru sahibi tarafından talep edilmesi durumunda, TTSM tarafından her yıl yayımlanan Alt Listeye alınırlar.

f) Toplantının her oturumu için bir protokol düzenlenir. Çeşidin tescil edilip edilmediğine dair alınan kararlar, nedenleri ile birlikte bu protokolda yer alır.

g) Tarla Bitkileri Tescil Komitesince alınan kararlar TTSM tarafından ilgili kuruluşlara ve başvuru sahiplerine bildirilir.

ğ) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi tarafından görüşülerek tescil edilmeyen çeşitler için yeniden yapılan başvuru öncesi denemeleri sonucunda ekonomik değer ifade eden yeni bir özelliğinin ortaya çıkması halinde tescil isteği ile TTSM'ye bir kez daha başvurulabilir.

(5) Tarla Bitkileri Tescil Komitesi, tescil raporu sunulan çeşitlerden, farklı, yeknesak, durulmuş olduğu, ekonomik değeri olan bir veya birkaç karakter itibarıyla TDÖ'deki standart çeşitler ortalamasına eşdeğer veya

üstünlük gösterdiği belirlenen çeşidi bütün yönleriyle birlikte değerlendirir. Değerlendirmede; verim, erkencilik, hastalık ve zararlılara, depo ve nakliye dayanıklılık, fabrikasyona ve mekanizasyona elverişlilik, iç ve dış pazarlarda aranan kalite standartlarına uygunluk gibi her bitki türüne ait teknik talimatlarda ayrıntıları verilen hususlar ekonomik değer olarak kabul edilir. Değerlendirme sonucunda uygun görülen çeşit adayları Tarla Bitkileri Tescil Komitesi tarafından tescil edilir.

Tarla bitkilerinde üretim izni verilmesi esasları

MADDE 22- (1) Tarla bitkileri türlerinde üretim izni, Tarla Bitkileri Tescil Komitesi tarafından değerlendirilerek verilir.

(2) Bir çeşide üretim izni aşağıdaki esaslar dâhilinde verilir:

- Başvuru sahibi tarafından TTSM'ye yapılan tescil başvurusunun kabul edilmiş olması gerekir.
- Başvuru, kayıt başvuru dilekçesinde belirtilen üretim izni talebi ve 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen belgelerin dijital kopyası ile yapılır.
- Tohumluk üretici kuruluşlar, başvuru öncesi denemelerini kendisi araştırma kuruluşu değilse bir araştırma kuruluşuna yaptırır.
- Üretim izni başvurusu yapılan çeşitler, başvuru sahibi tarafından Tarla Bitkileri Tescil Komitesine sözlü ve görsel olarak takdim edilir.
- Tarla bitkisi türlerine ait çeşitlere tescil denemeleri süresince üretim izni verilir. Tescil deneme sonuçları olumsuz olan çeşitlerin üretim izinleri sona erer.
- Üretim izni verilen çeşidin isimlendirilmesi 10 uncu maddeye göre yapılır.
- Çeşidin 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir çeşit olması halinde, Çeşit Özellik Belgesi bulunan yurt dışı tescilli ebeveyn hatlar için tescil başvurusu yapılır. Bu hatlar, Tarla Bitkileri Tescil Komitesinde görüşülerek tescil edilir.
- Üretim izni almış bir çeşide, ikinci kez üretim izni verilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sebze ve Süs Bitkileri Türlerine Ait Çeşitlerin Kayıt Altına Alınması

Sebze türleri listesi

MADDE 23- (1) Kayıt altına alınabilecek sebze türleri listesi Genel Müdürlükçe yayımlanır.

Sebze türlerinde başvuru

MADDE 24- (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi, sebze türlerinde, aşağıdaki bilgi ve belgelerden oluşur:

a) Çeşit, yurt içinde veya yurt dışında tescil edilmemiş veya FYD testleri UPOV kurallarına göre yapılmayan bir ülkede tescil edilmiş ise veya (b) bendi kapsamında olmasına rağmen çeşit özellik belgesi temin edilemiyor veya başvuru sahibinin isteği doğrultusunda ülkemizde FYD testlerine alınması isteniyor ise;

- Teknik soru anketi,
- Başvuru formu,
- Yetki belgesi,
- Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
- Çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve diğer belgeler, başvuru dosyasında yer alır.

b) FYD testleri UPOV kurallarına uygun olarak yapılmış ve UPOV üyesi bir ülkede tescil edilmiş çeşit ise;

- Çeşit Özellik Belgesi,
- Başvuru formu,
- Yetki belgesi,
- Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,
- Çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve diğer belgeler, başvuru dosyasında yer alır.

(2) Sebze türlerinde, tescil ve üretim izni başvuru zamanları ve toplantı tarihleri aşağıda belirtilmiştir:

- Tescil deneme başvuruları Şubat, Mayıs, Ekim aylarında.
- Tescil ve üretim izni başvuruları Şubat, Mayıs, Ekim aylarının ilk beş iş gününde.
- Tescil komite ve üretim izni toplantıları Şubat, Mayıs, Ekim aylarının son haftasında.

(3) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamındaki yurt dışında kayıtlı çeşitlerde, tescil başvurusu ve toplantısı Şubat, Mayıs ve Ekim aylarında yapılır.

Sebze türlerinde çeşit tescil denemeleri

MADDE 25- (1) Sebze türlerinde FYD, en az bir lokasyonda iki yetiştirme sezonu kurulur.

(2) 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki çeşitler TTSM tarafından veya TTSM koordinatörlüğünde kurulan FYD'ye göre değerlendirilir.

(3) İki yetiştirme sezonundaki sonuçlara göre FYD’de farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşit adayları hakkında Tescil Raporu hazırlanır.

(4) Birinci veya ikinci yetiştirme sezonunda FYD’de çeşide ait herhangi bir problem ortaya çıkması durumunda, FYD üçüncü yetiştirme sezonunda da devam eder. FYD’de başarısız olan çeşit adaylarının tescil işlemleri sonlandırılır. Bu durum başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.

Sebze Tescil Komitesinin kuruluş ve çalışma esasları

MADDE 26- (1) TTSM hazırladığı raporları, her yıl Şubat, Mayıs ve Ekim aylarında Sebze Tescil Komitesine katılacak üyelerinin bulunduğu kuruluşlara dijital olarak elektronik ortamda gönderir.

(2) Sebze Tescil Komitesi; Genel Müdürlük, ilgili Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Ziraat Fakültesinin ilgili bölümünden birer, Türkiye Tohumcular Birliğinden iki temsilci ile TTSM’den iki konu uzmanı olmak üzere yedi kişiden oluşur. Tohumculuk konusunda faaliyet gösteren herhangi bir özel sektör kuruluşu ile ticari ilişkisi bulunan ve/veya danışmanlık yapan kişiler Komite üyesi olamaz.

(3) Sebze Tescil Komitesinin çalışma esasları aşağıda belirtilmiştir:

a) Başvuru sahibi toplantıya davet edilir.

b) Her toplantıda üyeler arasından bir Başkan seçilir. Toplantının yazmanlığı TTSM tarafından yürütülür.

c) TTSM temsilcisi toplantıda çeşitle ilgili raporu sözlü olarak takdim eder. Toplantıda başvuru sahibi de çeşitle ilgili açıklamalarda bulunabilir. Oylama sırasında başvuru sahibi dâhil olmak üzere toplantı salonunda Sebze Tescil Komitesi üyeleri dışında kimse bulunmaz.

ç) Sebze Tescil Komitesi en az beş asil üyenin mevcut olmasıyla toplanır. Tescil kararı, toplantıya katılan asil üyelerin üçte ikisinin olumlu oyu ile alınır. Toplantıda çeşitler ayrı ayrı oylanır. Sebze Tescil Komitesi, Tescil raporu sunulan çeşitlerden, mevcutlardan farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşidi kayıt altına alır. Çeşide, 10 uncu maddede belirtilen esaslar dâhilinde bir isim verilir ve çeşit bu isimle kayıt altına alınır. Kayıt altına alınan çeşitler, sebze çeşit listesinde her yıl yayımlanır.

d) Sebze Tescil Komitesince alınan kararlar TTSM tarafından ilgili kuruluşlara ve başvuru sahiplerine bildirilir.

e) Sebze Tescil Komitesinde görüşülüp eksiklikleri nedeniyle tescili veya üretim izni reddedilen bir çeşidin sahibi, aynı oturumda karara itiraz ettiği takdirde itiraz dikkate alınır. Sebze Tescil Komitesi, itiraza neden olan eksikliklerin giderilebileceğine karar verirse yeniden başvuru yapılmak şartıyla sonraki toplantılarda görüşülebilir.

Sebze türlerinde üretim izni esasları

MADDE 27- (1) Sebze çeşitlerine üretim izni, Sebze Tescil Komitesi tarafından verilir.

(2) Bir çeşide üretim izni aşağıdaki esaslar dâhilinde verilir:

a) Başvuru sahibi tarafından TTSM’ye yapılan tescil başvurusunun kabul edilmesi gerekir.

b) Başvuru, kayıt başvuru dilekçesinde belirtilen üretim izni talebi ve 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen üç ana bölümdeki belgelerin dijital kopyası ile yapılır. Çeşide ait belgelerin asılları tescil dosyasında bulunur.

c) 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sebze çeşitlerine Tescil denemeleri süresince üretim izni verilir. Tescil deneme sonuçları olumsuz olan çeşitlerin üretim izinleri sona erer. 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki çeşitler için, TTSM’ye sadece tescil başvurusunda bulunulur.

ç) Üretim izni başvurusu yapılan çeşitler, başvuru sahibi tarafından Sebze Tescil Komitesine sözlü ve görsel olarak takdim edilir.

d) Üretim izni verilen çeşidin isimlendirilmesi 10 uncu maddeye göre yapılır.

e) Üretim izni almış bir çeşide ikinci kez üretim izni verilmez.

Süs bitkilerinin kayıt altına alınması

MADDE 28- (1) Talep edilmesi halinde kayıt altına alınması amacıyla başvurusu yapılan süs bitkisi türleri, sebze türleri için belirlenen hükümlere göre kayıt altına alınır.

(2) Süs bitkisi türleri için oluşturulacak Süs Bitkileri Tescil Komitesinde; Genel Müdürlükten bir, kamu tarımsal araştırma kuruluşlarından bir, TTSM’den iki, ziraat fakültesinden bir, Türkiye Tohumcular Birliğinden iki temsilci bulunur.

(3) Süs bitkilerinde FYD en az bir lokasyon ve iki yetiştirme sezonu yapılır.

(4) Kayıt altına alınan süs bitkileri, Süs Bitkileri Çeşit Listesinde yayımlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Meyve ve Asma Türlerine Ait Çeşitlerin Kayıt Altına Alınması

Meyve ve asma tür listesi

MADDE 29- (1) Kayıt altına alınabilecek meyve ve asma türlerinin listesi Genel Müdürlükçe yayımlanır.

Meyve ve asma türlerinin kayıt altına alınması

MADDE 30- (1) Başvuru sahibi, teknik soru anketinin ve diğer belgelerin yer aldığı başvuru dosyası ile TTSM’ye başvurur. Fidan üretici kuruluşlar kayıt ettirme yetkisini aldıkları çeşitlerin teknik soru anketini, çeşidin

ıslahçısından temin ederler.

(2) Tescil denemelerinin yürütüleceği deneme alanı başvuru sahibi tarafından sağlanır. Deneme alanı ile ilgili gerekli koşullarda ve FYD testleri deneme tekniği ile ilgili hususlarda meyve-asma türleri teknik talimatı esas alınır. Kurulu denemenin tescil denemesi olarak değerlendirilmesi için gerekli şartları sağladığını beyan etmesi ile başvuru sahibi tescil başvurusunda bulunur. Konu uzmanının gözlem için denemeyi ilk ziyaret ettiğinde koşulları sağlamadığını belirlemesi durumunda, tescil deneme alanının uygun olmadığını rapor ederek tescil başvuru dosyasını başvuru sahibine iade eder. Bu çeşitlere ait üretim izni sona erer. Bu kapsama giren çeşit adayları için yeniden tescil ve üretim izni başvurusu yapılabilir. Deneme alanı ile ilgili herhangi bir olumsuzluk olmaması durumunda TTSM denemeyi başvuru sahibi ile işbirliği içinde yürütür.

(3) 5 inci maddenin onuncu fıkrasına göre başvurusu yapılan meyve ve asma türlerine ait çeşitlerde de FYD testlerinin doğrulanması ikinci fıkrada belirtilen esaslara göre yapılır.

(4) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi meyve ve asma türlerinde, aşağıdaki bilgi ve belgelerden oluşur:

a) Çeşit, yurt içinde veya yurt dışında tescil edilmemiş veya FYD testleri UPOV kurallarına göre yapılmayan bir ülkede tescil edilmiş ise veya (b) bendi kapsamında olmasına rağmen çeşit özellik belgesi temin edilemiyor veya başvuru sahibinin isteği doğrultusunda ülkemizde FYD testlerine alınması isteniyor ise;

1) Detaylı adres bilgilerini içeren deneme yeri krokisi ve bitki dikim tarihi, dikim mesafesi ve kullanılan anaç bilgilerini içeren dikim planı,

2) Teknik soru anketi,

3) Başvuru formu,

4) Yetki belgesi,

5) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,

6) Çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve diğer belgeler,

başvuru dosyasında yer alır.

b) FYD testleri UPOV kurallarına uygun olarak yapılmış ve UPOV üyesi bir ülkede tescil edilmiş çeşit ise;

1) Çeşit Özellik Belgesi,

2) Yetki belgesi,

3) Başvuru formu,

4) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri,

5) Çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraf ve diğer belgeler,

başvuru dosyasında yer alır.

(5) Meyve ve asma türlerinde;

a) Tescil başvuruları Şubat ve Ekim aylarında,

b) Üretim izni başvurusu Şubat ve Ekim aylarının ilk beş iş gününde,

c) Tescil ve üretim izni toplantısı Şubat ve Ekim aylarının son haftasında,

ç) Dördüncü fıkranın (b) bendi kapsamındaki yurt dışında kayıtlı çeşitlerde, tescil başvurusu ve toplantıları Şubat ve Ekim aylarında,

yapılır.

Meyve ve asma tescil denemelerinin değerlendirilmesi

MADDE 31- (1) Meyve ve asma türlerinde FYD, en az bir lokasyonda iki ürün yılı kurulur.

(2) İki ürün yılındaki sonuçlara göre FYD’de farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşit adayları hakkında tescil raporu hazırlanır.

(3) Birinci veya ikinci ürün yılında FYD’de çeşide ait herhangi bir problem ortaya çıkması durumunda, FYD üçüncü ürün yılında da devam eder. FYD’de başarısız olan çeşit adaylarının tescil işlemleri sonlandırılır. Bu durum başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. FYD’de başarısız olan çeşitlerin üretim izinleri sona erer.

Meyve ve Asma Tescil Komitesinin kuruluş ve çalışma esasları

MADDE 32- (1) TTSM, hazırladığı raporları, her yıl Şubat ve Ekim aylarında Meyve ve Asma Tescil Komitesine katılacak üyelerinin bulunduğu kuruluşlara, dijital olarak elektronik ortamda gönderir. Meyve ve Asma Tescil Komitesinin çalışma esasları şunlardır:

a) Başvuru sahibi toplantıya davet edilir.

b) Her toplantıda üyeler arasından bir başkan seçilir. Toplantının yazmanlığı, TTSM tarafından yürütülür.

c) TTSM toplantıda çeşitle ilgili raporu sözlü olarak takdim eder. Toplantıda başvuru sahibi çeşitle ilgili açıklamalarda bulunabilir. Oylama sırasında başvuru sahibi dâhil olmak üzere toplantı salonunda Meyve ve Asma Tescil Komitesi üyeleri dışında hiç kimse bulunmaz.

ç) Meyve ve Asma Tescil Komitesinde görüşülüp eksiklikleri nedeniyle tescili veya üretim izni reddedilen bir çeşidin sahibi, aynı oturumda karara itiraz ettiği takdirde, itiraz dikkate alınır. Meyve ve Asma Tescil Komitesi itiraza neden olan eksikliklerin giderilebileceğine karar verirse yeniden başvuru yapılmak şartıyla sonraki toplantılarda

görüşülebilir.

d) Meyve ve Asma Tescil Komitesi en az beş asıl üyenin mevcut olmasıyla toplanır. Tescil kararı, toplantıya katılan asıl üyelerin üçte ikisinin olumlu oyu ile alınır. Toplantıda çeşitler ayrı ayrı oylanır. Çeşide, 10 uncu maddede belirtilen esaslar dâhilinde bir isim verilir ve çeşit bu isimle tescil edilir.

e) Meyve ve Asma Tescil Komitesi, tescil edilmesi istenen çeşitlerden, mevcutlardan farklı, yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilen çeşidi tescil eder.

f) Kayıt altına alınan çeşitler Meyve ve Asma Çeşit Listesinde her yıl yayımlanır.

g) Meyve ve Asma Tescil Komitesince alınan kararlar TTSM tarafından ilgili kuruluşlara ve başvuru sahiplerine bildirilir.

(2) Meyve ve Asma Tescil Komitesi; Genel Müdürlükten bir, kamu tarımsal araştırma kuruluşlarından bir, TTSM'den iki, ziraat fakültesinden bir, Türkiye Tohumcular Birliğinden iki temsilciden oluşur. Meyve ve asma türleri konusunda faaliyet gösteren herhangi bir özel sektör kuruluşu ile ticari ilişkisi bulunan ve/veya danışmanlık yapan kişiler Komite üyesi olamaz.

Meyve ve asma türlerinde üretim izni esasları

MADDE 33- (1) Meyve ve asma çeşit ve anaçlarına üretim izni, Meyve ve Asma Tescil Komitesi tarafından verilir.

(2) Bir çeşide üretim izni aşağıdaki esaslar dâhilinde verilir:

a) Başvuru sahibi tarafından TTSM'ye yapılan tescil başvurusunun kabul edilmiş olması gerekir.

b) Başvuru, kayıt başvuru dilekçesinde belirtilen üretim izni talebi ve 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen belgelerin dijital kopyası ile yapılır. Çeşide ait belgelerin asılları tescil dosyasında bulunur.

c) Üretim izni başvurusu yapılan çeşit, başvuru sahibi tarafından Meyve ve Asma Tescil Komitesine sözlü ve görsel olarak takdim edilir.

ç) Meyve ve asma çeşitlerine tescil denemeleri süresince sadece damızlık parsel kurulması amacıyla üretim izni verilir. Tescil deneme sonuçları olumsuz olan çeşitlerin üretim izinleri sona erer.

d) Üretim izni verilen çeşidin isimlendirilmesi 10 uncu maddeye göre yapılır.

e) Üretim izni almış bir çeşide, ikinci kez üretim izni verilmez.

ALTINCI BÖLÜM

Bitki Türlerine Ait Çeşitlerin Listelenmesi

Kayıt listeleri

MADDE 34- (1) Bitki çeşitleri;

a) Alt Liste,

b) Tarla Bitkileri Çeşit Listesi,

c) Sebze Çeşit Listesi,

ç) Meyve ve Asma Çeşit Listesi,

d) Süs Bitkileri Çeşit Listesi,

e) Tavsiye Listesi,

ile kayıt altına alınır.

(2) Bitki çeşitlerini kayıt altına aldırın gerçek veya tüzel kişiler, çeşidin muhafazasından sorumludur. Çeşidin muhafazasından birden fazla kişi veya kuruluşun sorumlu olduğu durumlarda bu kişi veya kuruluşların isimleri TTSM tarafından kütükte muhafaza edilir.

Alt Liste

MADDE 35- (1) Başvuru sahibi Alt Listeye alınmış bir çeşit için sonraki yıllarda, TDÖ'ye tekrar başvuramaz.

(2) Alt Listede kayıt altına alınan çeşitlerin yurt içinde ticareti yapılamaz. Çeşitlerin listede kalış süresi on yıldır. Alt Liste TTSM tarafından yayımlanır.

Tarla Bitkileri Çeşit Listesi

MADDE 36- (1) Tarla Bitkileri Çeşit Listesi tarla bitkisi türlerine ait çeşitlerin kayıtlı olduğu listedir. Tarla Bitkisi çeşitleri bu listeye ticaretinin ve tohumluk üretimlerinin yapılabilmesi amacı ile alınır. 14 üncü madde kapsamında Tarla Bitkileri Çeşit Listesine alınan çeşitlere ait ebeveyn hatlar, ait oldukları türlere ait bölümün sonunda ayrı bir liste halinde yayımlanır. Daha önce kayıt altına alınan bir hattın, bir başka başvuru sahibi tarafından listeye alınması talebi ile başvuru yapılmışsa, bu hattın Çeşit Özellik Belgesinin TTSM kütüğünde bulunması halinde ikinci bir kayıt yapılmaz. TTSM bu kapsamda aynı ismi taşıyan iki ayrı başvurudaki hattın özellik belgelerinin farklı olması durumunda, sonraki başvuruya ait hattı FYD testlerine alır. Hatlara ait kayıtlar saklı tutulur ve herhangi bir şekilde açıklanmaz. Çeşitlere ait kayıtlar ve toplantı tutanakları ücretini yatırmak suretiyle talep edenlere verilebilir.

(2) Üretim izni verilen çeşitler TTSM internet sitesinde yayımlanarak her üretim izni toplantısı sonrasında güncellenir. Bu çeşitler, Tarla Bitkileri Çeşit Listesinde yayımlanmış sayılır.

(3) Tarla Bitkileri Çeşit Listesi, TTSM tarafından yayımlanır.

Sebze Çeşit Listesi

MADDE 37- (1) Sebze Çeşit Listesi, sebze türlerine ait çeşitlerin kayıtlı olduğu listedir. Sebze çeşitleri bu listeye, standart tohumluk üretimi veya sertifikalı tohumluk üretimleri ile ticaretinin yapılabilmesi amacı ile alınır. Sebze Çeşit Listesi TTSM tarafından yayımlanır.

(2) Üretim izni verilen çeşitler TTSM internet sitesinde yayımlanarak her üretim izni toplantısı sonrasında güncellenir. Bu çeşitler Sebze Çeşit Listesinde yayımlanmış sayılır.

Meyve ve Asma Çeşit Listesi

MADDE 38- (1) Meyve ve Asma Çeşit Listesi meyve türlerine ait çeşitlerin kayıtlı olduğu listedir. Meyve ve asma çeşitleri bu listeye çeşit ve anaçlara ait üretim materyalleri ve fidanların sertifikalı üretimleri ile ticaretinin yapılabilmesi amacı ile alınır. Meyve ve Asma Çeşit Listesi TTSM tarafından yayımlanır.

(2) Üretim izni verilen meyve ve asma çeşitleri, TTSM internet sitesinde yayımlanarak her üretim izni toplantısı sonrasında güncellenir. Üretim izni verilen çeşitler Meyve ve Asma Çeşit Listesinde yayımlanmış sayılır.

Süs Bitkileri Çeşit Listesi

MADDE 39- (1) 28 inci madde hükümlerine göre kayıt altına alınan süs bitkisi çeşitlerinin kayıtlı olduğu listedir. Süs Bitkisi Çeşit Listesi TTSM tarafından yayımlanır.

(2) Üretim izni verilen süs bitkisi çeşitleri, TTSM internet sitesinde yayımlanarak her üretim izni toplantısı sonrasında güncellenir. Bu çeşitler Süs Bitkileri Çeşit Listesinde yayımlanmış sayılır.

Tavsiye Listesi

MADDE 40- (1) Tavsiye Listesi yayımlanma esasları Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Listeden çıkarma

MADDE 41- (1) Kayıt listelerinde yer alan çeşitler aşağıdaki durumların gerçekleşmesi halinde listelerden çıkarılır:

- Kayıt süresinin uzatılmamış veya standart numunesi süresinde yenilenmemiş olması.
- İncelemeler sonunda çeşidin artık farklı, yeknesak ve durulmuş olmadığına kanıtlanması.
- Başvuru sahibi tarafından listeden çıkarılma talebinin olması.
- Türlerin ya da çeşitlerin yetiştirilmesinde bitki sağlığı açısından zararlı olabileceği veya resmi kurumlarca yapılan testlerle insan sağlığı ya da çevre için risk teşkil edebileceğinin tespit edilmesi.

Listelerde olmayan türler

MADDE 42- (1) Listelerde yer almayan türlere ait çeşitlerin kayıt altına alma işlemleri, bu Yönetmelik hükümlerine göre TTSM tarafından teknik gerekliliklerin tamamlanmasından sonra başlatılır.

YEDİNCİ BÖLÜM**Özel Sektör Tarımsal Araştırma Kuruluşları Başvuru, Kuruluş ve Denetleme Esasları****Başvuruda istenen belgeler**

MADDE 43- (1) Bitki ıslahına ve/veya çeşit geliştirilmesine ilişkin araştırmalar üzerinde çalışmak isteyen kuruluşlar, aşağıda belirtilen belgeleri içeren başvuru dosyası ile Genel Müdürlüğe başvurur:

- Faaliyet yürütmek istediği bitki grubunun belirtildiği başvuru dilekçesi.
- Kuruluşun; ticaret unvanını, açık adresini, faaliyet konusunu, kuruluşu temsile yetkili kılınan kişi/kişileri gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi veya Ticaret Sicil Tasdiknamesi.
- 46 ncı maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getireceğine dair örneği Bakanlık internet sitesinde yayımlanan imzalı taahhütname.
- Üzerinde çalışacağı bitki grubuna göre sahip olması gereken veya kiralanana; arazi, sera, laboratuvar, depo, bina, alet, ekipman ve personel sayısı ile ilgili Bakanlıkça belirlenen ve internet sitesinde ilan edilen şartları yerine getirmek.
- Araştırmalarını, yürütecek teknik personelden en az üçünün ziraat mühendisi olduğuna dair; e-Devlet sistemi üzerinden alınmış barkodlu mezun belgesi veya onaylı mezuniyet belgesi veya diplomanın onaylı örneği veya Yükseköğretim Kurulu tarafından denkliği kabul edilen yurt dışındaki öğretim kurumlarından mezun olanlar için ziraat mühendisi olduğuna dair diplomanın onaylı örneği.
- İstihdam edilen ziraat mühendislerinden en az birinin, bitki ıslahı konusunda deneyimini veya eğitimini gösteren aşağıdaki belgelerden birine sahip olmak:
 - Bitki çeşitlerinin ıslahı konusunda en az üç yıl bir araştırma kuruluşunda ıslahçı olarak çalışmış olduğunu gösteren ilgili araştırma kuruluşundan alınmış onaylı belge.
 - Bakanlık veya Bakanlığın yetkilendirdiği kuruluşların en az üç ay süreli teorik ve uygulamalı olarak düzenlediği bitki ıslahı ile ilgili kursta başarılı olmuş olduğunu gösteren belge.
 - Bitki ıslahı konusunda yüksek lisans veya doktora yapmış olduğunu gösteren üniversiteden alınmış onaylı belge.
- İslahçı personelden en az biri ile yapılmış en az bir yıllık iş sözleşmesi.

g) İstihdam edilen ziraat mühendislerinin Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına ilişkin sigortalı hizmet listesi veya sigortalı işe giriş bildirgesi.

ğ) Başvuru ücretinin ödendiğine dair belge.

Başvurunun incelenmesi ve yerinde tespit yapılması

MADDE 44- (1) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu başvurusunda bulunan kuruluşun başvuru dosyası Genel Müdürlük tarafından incelenir. Başvuru dosyasında eksiklik tespit edilmesi halinde, eksikliğin giderilmesi için belirli bir süre verilir. Verilen süre içinde eksikliğini gideremeyen kuruluşun başvurusu kabul edilmez. Başvurusu kabul edilen kuruluşlara 43 üncü maddede sayılan gerekliliklerin yerinde tespitini yapmak amacıyla Genel Müdürlük tarafından İnceleme Komisyonu görevlendirilir.

(2) İnceleme Komisyonu; Genel Müdürlükten bir, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne bağlı Araştırma Enstitüsünden bir ve kuruluşun bulunduğu il tarım ve orman müdürlüğünden bir temsilciden oluşur.

(3) İnceleme Komisyonuna davet edilen kuruluşlar, davet yazısını aldıktan sonra, başvuran kuruluşun çalışma konusuna göre, konu uzmanı bir ziraat mühendisinin komisyona iştirakini sağlar.

(4) İnceleme komisyonunun çalışma esasları şunlardır:

a) İnceleme komisyonu üye tam sayısı ile toplanır. Kararlarını oybirliği ile alır. Oybirliği sağlanamadığı takdirde olumsuz görüş belirten üye/üyeler gerekçelerini raporda detaylı olarak belirtir.

b) İnceleme komisyonunun üyeleri arasından bir başkan seçilir. Yazmanlık Genel Müdürlükten katılan üye tarafından yapılır.

c) İnceleme Komisyonu, kuruluşun 43 üncü maddede belirtilen şartları taşıyıp taşımadığını yerinde yapacağı incelemeyle tespit ederek hazırlayacağı raporu Genel Müdürlüğe sunar.

(5) Genel Müdürlük İnceleme Komisyonunun raporuna istinaden başvuruyu onaylar veya reddeder.

(6) İnceleme Komisyonunun hazırlamış olduğu raporda tespit ettiği eksiklikler için kuruluşa süre vermesi durumunda kuruluş verilen süre içinde eksikliklerin giderildiğini Genel Müdürlüğe bildirir. Genel Müdürlük eksikliklerin giderildiğinin tespiti amacıyla İnceleme Komisyonunu veya kuruluşun bulunduğu il tarım ve orman müdürlüğünü görevlendirebilir. Eksikliklerin giderilip giderilmediği yerinde tespit edilerek Genel Müdürlüğe bildirilir. Genel Müdürlük süresi içinde eksikliklerini gideremeyen kuruluşun başvurusunu reddeder.

Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşunun tescil edilmesi

MADDE 45- (1) İnceleme Komisyonunun raporu olumlu veya verilen sürede eksikliğin giderildiği tespit edilmiş ise kuruluşun başvurusunda belirttiği bitki grubuna ait çeşitlerin ıslahı ve/veya geliştirilmesi konusunda Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilerek bir tescil belgesi düzenlenir.

(2) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilen kuruluşun diğer bir kuruluşla birleşmesi halinde 43 üncü maddede belirtilen şartlarla tekrar Genel Müdürlüğe başvurur. Genel Müdürlük 44 üncü maddede belirtilen şekilde tespit işlemleri neticesinde kuruluşu tescil eder.

(3) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilen kuruluş, çalışma konusunun kapsamında bitki grupları itibarıyla değişiklik yapmak isterse veya tescil esnasında beyan edilen bilgilerde herhangi bir değişiklik olması durumunda, Genel Müdürlüğe değişiklik talebi ile müracaat eder. Genel Müdürlük, kuruluşun sunduğu belgeleri inceler. Sunulan belgelerin uygun görülmesi halinde talep onaylanır. Sunulan belgeler yeterli görülmezse Genel Müdürlük değişiklik kapsamında tespit işlemi yapması için kuruluşun bulunduğu İl Tarım ve Orman Müdürlüğünü veya İnceleme Komisyonunu görevlendirebilir. Yapılan incelemenin uygun olması halinde Genel Müdürlük tarafından tescil belgesi yeniden düzenlenir.

Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşlarının yükümlülükleri

MADDE 46- (1) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilen kuruluş, aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür:

a) Tesciline esas şartları korumak ve devam ettirmek, değişen şartları bir ay içerisinde Genel Müdürlüğe bildirmek.

b) Tarla, sebze, meyve ve asma türlerinde tescil amacıyla kurmuş olduğu denemelerin planını ve yerini TTSM'ye bildirmek.

c) Bakanlık tarafından davet edilecekleri toplantılara katılmak ve istenen bilgi ve belgeleri süresi içinde bildirmek.

ç) Teknik personelin çalıştırıldığına dair Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarını her yılın sonunda Genel Müdürlüğe bildirmek.

d) Bitki Islahçıları Alt Birliğine üye olmak.

e) Araştırmalarıyla ilgili yıllık çalışmalarını, Bakanlık internet sitesinde yayımlanan Özel Sektör Tarımsal Araştırma Kuruluşu Bilgi Formunu her yılın sonunda Genel Müdürlüğe bildirmek.

(2) Bu madde kapsamında yer alan yükümlülükleri yerine getirmeyen kuruluşlara 47 nci maddenin üçüncü fıkrası hükmü uygulanır.

Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşlarının denetimi

MADDE 47- (1) Özel sektör tarımsal araştırma kuruluşu olarak tescil edilen kuruluşlar, İnceleme Komisyonu tarafından 43 üncü ve 46 ncı maddelerde belirtilen şartları devam ettirip ettirmediğini kontrol etmek amacıyla yerinde denetlenir.

(2) Yerinde denetimler örnekleme metoduna göre Genel Müdürlükçe planlanır. Genel Müdürlük gerekli durumlarda ilave denetim yapabilir.

(3) Denetim sonucunda tespit edilen eksiklikler Genel Müdürlük tarafından kuruluşa bildirilir. Eksikliklerin giderilmesi için en fazla üç ay süre verilir. Kuruluş verilen süre içinde eksiklikleri giderip gidermediğini Genel Müdürlüğe bildirir. Genel Müdürlük eksikliklerin giderildiğinin tespit edilmesi amacıyla İnceleme Komisyonunu veya kuruluşun bulunduğu İl Tarım ve Orman Müdürlüğünü görevlendirebilir. Genel Müdürlük süresi içinde eksikliklerini gideremeyen kuruluşun yetkisini iptal eder.

SEKİZİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Ücretler

MADDE 48- (1) Kayıt altına alma iş ve işlemlerine ait ücretler her yıl mali yılın başından önce Bakanlık tarafından ilan edilir.

(2) Kayıt altına alma iş ve işlemlerine ait ücretler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Başvuru inceleme ücreti.
- b) Tescil ücretleri.
 - 1) Deneme ücreti; FYD test ücreti, TDÖ deneme ücreti, Teknolojik analiz ücreti,
 - 2) Kayıt ücreti.
- c) Üretim izni ücreti.
- ç) Belgelendirme ücreti.
- d) Yayın ücreti.
- e) Çeşit özellik belgesi talebi ücreti.
- f) Kayıt süresi uzatma ücreti.

(3) Ücretler, 31/1/2015 tarihli ve 29253 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre, TTSM Döner Sermaye İşletmesinin ilgili hesabına peşin olarak yatırılır.

(4) Özel Sektör Tarımsal Araştırma Kuruluşuna ait ücretler Bakanlık tarafından ilan edilir. Bu ücretler Bakanlık Merkez Döner Sermaye İşletmesinin ilgili hesabına peşin olarak yatırılır.

Sorumluluk

MADDE 49- (1) Bitki çeşitleri, morfolojik, biyolojik ve tarımsal özelliklerinin belirli çevrelerde tespiti ile kayıt altına alınırlar. Üretim aşamasında iklim, toprak gibi değişebilen çevresel faktörler sebebi ile kayıt altına alınma gerekçelerinden farklı sonuçların ortaya çıkmasından başvuru sahibi sorumludur.

(2) Kayıt başvurusu için sunulan bilgi ve belgeler başvuru sahibi sorumluluğundadır.

Çeşit kayıt devri

MADDE 50- (1) Çeşidi ıslah eden kişi veya kuruluş kayıt altına aldıkları çeşitleri yetki süresi bittikten sonra yeni bir yetki belgesi ile başka bir kişi veya kuruluşa devredebilir ya da önceki yetki belgesini feshederek kendi adına kayıt yaptırabilirler fakat yurt dışındaki kişi veya kuruluşlar kendi adına çeşit kaydı yapamaz.

(2) Serbest çeşitlerde başvuru sahibi tarafından çeşit devri işlemi yapılabilir.

(3) Beyanname verildikten sonra çeşit devir işlemleri kabul edilmez.

Başvuru alma

MADDE 51- (1) Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak başvurular, ıslak veya elektronik imza ile imzalanarak doldurulan bilgi ve belgelerden oluşan eklerle, fiziki olarak veya elektronik ortamda yapılır.

(2) Bakanlık tarafından elektronik başvuru sistemine geçilmesi durumunda sistem üzerinden alınan başvuru belgeleri asılları ile eşdeğer kabul edilir. Başvuru sonrasında tespit edilen eksiklikler ile elektronik ortamdan temin edilemeyen bilgi ve belgeler, yurt dışı kuruluşlardan alınması gereken asıl belgeler ile gerekli görülmesi halinde başvuru belgelerinin asılları veya yetkili otoritelerce onaylanmış suretlerinin ıslak imzalıları başvuruda bulunan kuruluştan veya başvuru sahibinden istenir.

(3) Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak bildirimler ve davet yazıları, Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) veya Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adresi üzerinden gönderilir.

Uluslararası İkili Antlaşmalar

MADDE 52- (1) Uluslararası ikili antlaşmalar kapsamında Ülkemizde sadece FYD testleri yapılarak kayıt altına alınan türlerde, UPOV üyesi bir ülkede ve UPOV kurallarına göre FYD testleri yapılarak tescil edilmiş çeşitler için yapılacak başvurularda aşağıdaki belgeler aranır ve ilgili Komitelerinde değerlendirilerek kayıt altına alınır:

- a) Başvuru formu.
- b) Çeşit Özellik Belgesi.

c) Çeşidin morfolojik özelliklerini tanımlayıcı fotoğraflar ve benzeri dokümanları.

ç) Yabancı dildeki belgelerin yeminli tercüme bürosundan onaylı tercümeleri.

d) Yetki belgesi.

(2) Birinci fıkrada kapsamındaki yurt dışında kayıtlı çeşitlerde, tescil başvurusu ve toplantıları ilgili bitki türüne ait üretim izni dönemlerinde yapılır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 53- (1) Bakanlık bu Yönetmeliğin uygulamasını sağlamak üzere alt düzenleyici işlemler yapabilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 54- (1) 13/1/2008 tarihli ve 26755 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Tür Listesi

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Genel Müdürlük TDÖ yapılacak bitki türleri listesini yayımlar. Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce TDÖ denemelerine alınmış ancak TDÖ yapılacak tür listesinde bulunmayan bitki türleri FYD denemelerine göre kayıt altına alınır. Başvuru sahipleri tarafından ödenmiş TDÖ deneme ücretleri çeşit adayının TDÖ işlemleri başlamışsa iade edilmez. TDÖ denemeleri ile ilgili hiçbir işlem yapılmamış ise TDÖ deneme ücretleri başvuru sahibine iade edilir.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce yapılan başvurulara ilişkin işlemler, 54 üncü madde ile yürürlükten kaldırılan Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliği kapsamında yürütülür.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce üretim izni alan çeşitlerin izin süresi, tescil denemeleri tamamlanıncaya kadar devam eder.

Özel Sektör Tarımsal Araştırma Kuruluşlarında geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce tescil edilmiş özel sektör tarımsal araştırma kuruluşları, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde 43 üncü maddede belirtilen şartları sağlamak zorundadır. Bir yıllık geçiş süresinin bitiminde 43 üncü maddede belirtilen şartları yerine getirmeyen kuruluşlar için denetim kuralları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 55- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 56- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.